

BJØRNSTJERNE BJØRNSON

**MARIA STUART
SKOTLANNISSA**

Bjørnstjerne Bjørnson

Maria Stuart Skotlannissa

«Public Domain»

Bjørnson B.

Maria Stuart Skotlannissa / B. Bjørnson — «Public Domain»,

Содержание

ENSIMÄINEN NäYTÖS	6
ENSIMÄINEN KOHTAUS	7
TOINEN KOHTAUS	9
KOLMAS KOHTAUS	12
NELJÄS KOHTAUS	13
VIIDES KOHTAUS	16
KUUEDES KOHTAUS	17
SEITSEMÄS KOHTAUS	18
KAHDEKSAS KOHTAUS	21
YHDEKSÄS KOHTAUS	22
KYMMENES KOHTAUS	25
YHDESTOISTA KOHTAUS	26
KAHDESTOISTA KOHTAUS	27
KOLMASTOISTA KOHTAUS	28
Конец ознакомительного фрагмента.	29

Maria Stuart Skotlannissa

HENKILÖT:

Maria Stuart, Skotlannin kuningatar.

Henrik Darnley, hänen puolisonsa, nimikuningas.

James, Murray'n jarli, hänen velipuolensa.

Lord Stuart, samaten.

Argyle'n Kreivinna, hänen sisarpuolensa.

Maitland, Lethington'in jarli, hänen valtiosihteerinsä.

David Rizzio, hänen yksityissihteerinsä ulkomaista kirjevaihtoa varten.

James Hepburn, Bothwellin jarli.

Morton'in jarli.

Lordi Ruthwen.

Lordi Lindsay.

Andrew Kerr.

William Taylor.

Kaartin-kapteeni Erskine.

Eräs porvari.

John Knox.

Hovi- ja Sotaväkeä, Porvareita.

Kaksi edellistä näytöstä tapahtuu Maaliskuun alussa 1566 Holyrood'in linnassa Edinburghissa, kolmas näytös syksyllä samana vuonna, neljäs Helmikuussa seuraavana vuonna (1567). molemmat Edinburghissa ja sen läheisyydessä, viides näytös Dunbar'in linnassa kaksi kuukautta myöhemmin.

ENSIMÄINEN NÄYTÖS

Suuri sali Holyrood'in linnassa.

ENSIMÄINEN KOHTAUS

Sali on juhlallisesti koristettu. Tanssiaisia vietetään paraikaa, ollaan keskellä purpose'ta. ["Se tanssi, jossa salaisesti puhutaan." John Knox.] Kuningatar tanssii velipuolensa lordi Stuartin kanssa; tanssivien joukossa nähdään Lethington'in jarli Argyle'n kreivinnan kanssa, Morton'in jarli, Bothwell'in jarli. Etulavalla oikealla seisovat lordi Lindsay, Andrew Kerr ja eräs porvari, kaikki kolme tummissa, toisistaan eriävissä puvuissa; useita presbyteriania yhtyy heihin. Rizzio ilmestyy vähän myöhemmin puhuen kuiskaten, mutta tyynesti erään aatelismiehen kanssa. Viimein tulee Darnley yksinänsä sisään.

(Seuraavaa puhetta lausutaan kun soitanto lakkaa tai hiljaisesti soitetaan).

LINDSAY. Kas, tanssivien rivit kiertelevät kuin käärmeet auringon paisteessa! Kuule, soitanto leikkii helvetin liekkiä! Perkele siinä nauraa hohottaa.

ANDREW KERR. Hys, hys! Rangaistus on syöksevä heidän päällensä, niinkuin meri Faraon sotajoukon päälle.

LINDSAY. Kas, kuinka kuiskailevat! Synnin saastainen hengähdys! Katso noita hekkumallisia hymyjä, katso naisten irstaisia pukuja.

PORVARI. Turhaan Knox tälle hoville saarnaa.

LINDSAY. Hän on Israel'in profeeta, hän ei saarnaa turhaan; sillä Jumala itse on hänen sanansa todistava tälle jumalattomalle suvulle.

ANDREW KERR. Tuossa on David Rizzio.

USEAT. Hänkö tuossa oikealla?

ANDREW KERR. Tuo katolilainen viettelijä!

LINDSAY. Paavin salainen lähettiläs!

ANDREW KERR. Uuden Jesuita-seuran jäsen!

PORVARI. Perkeleen taitavin juonten sepittäjä!

ANDREW KERR. Kahdeksan päivän kuluttua saa hän takoa omassa pajassaan.

LINDSAY. Erotkaamme! Me nostatamme huomiota.

ANDREW KERR (Porvarille ja muille). Tulkaa!

(He menevät perälle päin tanssivien taakse, Rizzio on jo siirtynyt pois. Darnley astuu nopeasti esille ja katselee tanssia).

LINDSAY (hänen takanansa). Mylord!

DARNLEY (ei vastaa).

LINDSAY. Mylord! (niinkuin ennen). Mylord, yhtykää Herran hurskaitten joukkoon! Vapauttakaa meitä tästä Jesabel'ista!

DARNLEY. Oi, kuinka ihana hän on!

LINDSAY. Paholaiselta hän on saanut tämän voimansa. Olkaa varoillanne, mylord, te olette jo tarpeeksi kauan kärsineet ja itkeneet sen vallassa.

DARNLEY. Kärsinyt olen ja itkenyt olen, mutta katsokaa häntä, eikö ole hän sen arvoinen! Ei, taivaallinen on hänen voimansa; katsellessani häntä on minusta kaikki niin suloista kuin kirkkaana kevätpäivänä! Kas, kas, kuinka säteilee jokaisesta hänen liikunnostaan! Kun hän kumartuu, luo hän varjoja, kun hän ojentaa itseänsä, on kaikki valoista, kun hän astuu eteenpäin, sykkivät sydämmet hänen tahtinsa mukaan.

LINDSAY. Hän on mieltä vailla! ... (menee).

DARNLEY. Joka kerta kun häntä näen, on minusta kuin en koskaan olisi häntä ennen nähnyt. Olisinhan Loch Linneh'in lumivuori jos en vielä kerran pyrkisi hänen puheillensa! Hän on enemmän kuin kuningasvalta kaikkine loistoineen.

(Hän odottaa kunnes tanssi päättyy ja kuningatar, jota Stuart taluttaa, astuu etulavalle. Siinä Stuart notkistamalla polvea kiittää, poistuu, puhuu erään palvelijan kanssa ja tulee kohta takaisin. Darnley lähestyy täll'aikaa kuningatarta).

DARNLEY. Minä hartaammin ikävöin saadakseni puhua teidän armonne kanssa, kuin poikana seikkailusta ikävöin.

STUART. Illallinen on valmis, me odotamme teidän armonne käskyä,

KUNINGATAR. Käskekää vieraat ruoalle. Me itse jäämme tänne kuninkaan kanssa.

STUART (kutsuu illalliselle, jonka jälkeen jokainen poistuu naisensa kanssa juhlarussin soidessa).

TOINEN KOHTAUS

DARNLEY ja KUNINGATAR.

DARNLEY. Tanssi on hajoittanut ruusuja teidän poskillenne. Ehk'eivät olleet ne minulle määrättyt, vaan sydämmeni on ne omistanut.

KUNINGATAR. Mylord, jos asia koskee jotain, jota voi vastaiseksi jättää

DARNLEY. Ei, sitä ei voi vastaiseksi jättää, sydäntäni särkee, minä en voi noudattaa kylmää juhla järjestystä – Maria, miks' olemme näin vieraantuneet toisistamme?

KUNINGATAR. Siks' että mylord on enemmän mieltynyt muiden seuraan kuin meidän.

DARNLEY. Minäkö? – Olenko minä oma itseni muulloin kuin teidän luonanne?

KUNINGATAR. Oi, mylordin juomatoverien seurassa, irstaitten naisien parissa on varmaankin hauskeampi, kuin meidän huoneissamme.

DARNLEY. Oi, älkää puhuko siitä, mitä voin tehdä tukehuttaakseni surut ja tuskat! Vaan ei kukaan voi saattaa minua sellaiseen tuskaan kuin Skotlannin Maria.

KUNINGATAR. Onko tarkoituksenne tehdä syytöstä?

DARNLEY. Joka lempii epätoivoon asti, se syyttää kaikkea, mikä elää, – iloa siitä, että se on liian iloinen, surua siitä, ett'ei se ole iloa. Minä tuhlaan aikaani, kuin palkollinen, joka ei tahdo tehdä työtä kun ei hän määrä-palkkaansa saa; mutta on määräpalkka, jota vailla minä en tahdo elääkään. – Oi, mitä tulee minun tehdä uudestaan voittaakseni teidän lempenne?

KUNINGATAR. Vahinko, mylord, ett'en voi mainita kylläksi korkeata palkkaa.

DARNLEY. Te olette Guisien sukua, – loistava kuin timantti, vaan kovakin kuin se.

KUNINGATAR. Antonius sulatti timantin, jonka Kleopatra joi.

DARNLEY. Vaan se maksoi hänelle monta miljoonaa.

KUNINGATAR. Siitä tahdoinkin teitä muistuttaa.

DARNLEY. Mutta minä olen köyhä; sillä teille olen antanut kaikki, – jopa omantunnon rauhankin.

KUNINGATAR. Mitä teille korvaukseksi annoin, senkin olette tuhlanneet.

DARNLEY. Oi, Maria, avioliittomme ensimmäisinä kuukausina luulin teidän lempivän minua.

KUNINGATAR. Kautta Jumalan, sen minäkin luulin.

DARNLEY. Mutta nyt joku on tullut meidän välillemme.

KUNINGATAR. Mylord! (tahtoo mennä).

DARNLEY. Ei, kuulkaa minua, muuten voi pian olla myöhäistä!

KUNINGATAR (seisahtuu). Uhkaatteko?

DARNLEY. Maria, et tiedä mihin lempi voi ihmistä saattaa!

KUNINGATAR. Tiedän, – raakuuteen se voi saattaa!

DARNLEY (kiivaasti). Vielä muuhunkin! Minä voisin kylmällä mielellä ... ei, älä minua pakoita siihen, Maria!

KUNINGATAR. Pakoittaa, juuri sitä minä en voi.

DARNLEY. Vaan sinä päivänä kun sen voit, olet sitä katuva!

KUNINGATAR (enenevällä kiivaudella). Ei, osoita että olet mies! Kautta Jumalan, minä olen nainen!

DARNLEY. Oi, ainoastaan tuo loiste silmissä, tuo liikunto, ja minä lemmin sinua taas raivokkaasti!

KUNINGATAR. Lempiä sinä osaat, Henrik!

DARNLEY. Vaan sinä et sitä osaa, Maria!

KUNINGATAR (hymyilee).

DARNLEY. Tuo hymy sekä myöntää että kieltää, vaan myönnytyksiä ja kieltoja on tuhansittain, enkä voi niitä lukea.

KUNINGATAR. Ainoastaan hovipojat lukevat hallitsijattarensa hymyjä.

DARNLEY. Jos tietäisin ken sitä uskaltaa, niin tappaisin sen!

KUNINGATAR. Luulevaisuus on hovipoikain vikoja sekini.

DARNLEY. Teitä lempiä ilman luulevaisuutta on mahdotointa.

KUNINGATAR. Silloinkin kun minä vasta-rakkautta annan?

DARNLEY. Silloinkin; sillä te aina annatte vaan sen verran, että jotain jällellekin jää.

KUNINGATAR. Darnley parka!

DARNLEY. Jos voisit tuntea sääliä, niin poistaisit luulevaisuuden syyt – poistaisit mitä mulle pahaksi on.

KUNINGATAR. Silloin saisin poistaa koko hovini.

DARNLEY. Et, ainoastaan yhden!

KUNINGATAR. Mylord!

DARNLEY. Yksi löytyy, jolle osoitatte enemmän luottamusta, kuin meille kaikille yhteensä.

KUNINGATAR. Tämä yksi sitä siis ansaitsee.

DARNLEY. Suosimalla erästä onnen-onkijaa ärsytätte te koko Skotlannin ylpeää aatelistöä, ettekä ainoastaan minua.

KUNINGATAR. Mitä muuta nuo toiset ovat?

DARNLEY. Aatelismiehiä.

KUNINGATAR. Se mies, jolle minä osoitan luottamusta, on aatelismies.

DARNLEY. Mutta muut ansaitsevat paremmin teidän luottamustanne.

KUNINGATAR. Joka paraiten edistää minun hankkeitani, hän ansaitsee sitä paraiten.

DARNLEY. Muut teitä lempivät enemmän.

KUNINGATAR. Kautta Jumalan, minä olen tullut Skotlantiin muutakin tekemään kuin – lempimään.

DARNLEY. Soisin että tämä olisi totta – Rizzionkin suhteen!

KUNINGATAR; Mylord!

DARNLEY. Sillä mitä huhu kertoo, se minulta karkoittaa unen pois.

KUNINGATAR. Valitkaa itsellenne parempi pään-alus, kuin Edinburghin tyhjä huhut!

DARNLEY. Olkoot vaan tyhjiä kuin unelmat, ne kuitenkin aina takaisin tulevat ... olkoonpa että luulevaisuuteni on pohjaa vailla, kuin lintu lennossaan, se on kuitenkin nyt mun olemukseni, ja sentähden täytyy teidän osoittaa minulle sitä hellyyttä, että kunnioitatte sitä.

KUNINGATAR. Ja lähettää Rizzio pois? Ei koskaan!

DARNLEY. Onko tämä viimeinen sananne?

KUNINGATAR. Mun viimeinen.

DARNLEY. Hyvä. Jos ette te pidä väliä minusta, en pidä minäkään teistä.

KUNINGATAR, Te vaivaatte minua, mylord.

DARNLEY. Nyt en siitä enää puhu; – nyt toimeen käyn.

KUNINGATAR. Tuota olette niin usein sanoneet, että se väsyttää minua.

DARNLEY. Että pilkkaatte lempeä, jota itse olette kasvattaneet, ei minua kummastuta liioin; sillä tiedän että voitte kerran saattaa sen mestaus-lavallekin.

KUNINGATAR (on ääneti).

DARNLEY. Chatelard parka, hän sai sen hengellensä maksaa; mutta ennustettu onkin, että jokainen, ken teitä lempii, saa sen hengellensä maksaa.

KUNINGATAR (on ääneti).

DARNLEY. Oi Maria! – Ei, käärme naisen haamussa, paholaisen houkutteleva sävel virran kuohuvassa pyörteessä, joka vedät ihmisiä surmansuuhun ja sitten ilkeästi hymyilet, – minä olen keksivä sen pyydyksen, joka sinut kiinni saa, sen kauhistuksen, joka sinut voittaa; olen näkevä sen päivän, jona saan sinut itkemään, Skotlannin ihana sfinksi, – itkemään verta!

KUNINGATAR. Se ei tule olemaan ensimmäinen kerta!

(Hän purskahtaa itkuun).

DARNLEY. Oi, suo anteeksi, Maria, en ole paha; siitä päivästä alkain, kun sinut näin, ovat semmoiset aatokset nousseet sielussani; mutta sinulla onkin voima ottaa ne pois jälleen. Oi, ole lempeä!

KUNINGATAR. Nyt menen Rizzion luo!

(Hän menee).

KOLMAS KOHTAUS

DARNLEY (yksinänsä). Rizzion luo? Rizzion luo! Minä seuraan! Minä Rizzion murhaan suuressa salissa kaikkein Skotlannin lordien edessä!.. Ei, se kohtaisi ainoastaan tuota miestä, vaan ei häntä. Häneen täytyy kostoni sattua, hänen täytyy oppia pelkäämään; sillä ainoastaan sitä hän lempii, jota pelkää. Itse hän sanoi: osoita että olet mies! sanoi hän. Sen olen osoittava, ja se teko, joka minut mieheksi tekee, on saattava sinut peljästyneeksi lapseksi! Lethington on oikeassa, Morton on oikeassa, ... missä he nyt ovat? Mitä? Kiitollisuuttako? Kiitollisuuttako hänelle? Joka päivä hän minua pilkkaa, kruunua hän kieltää minulta, hän antaa minun viettää tätä toimetonta elämää, varjo-kuninkaana, puoleksi halveksittuna muilta ja täydellisesti halveksittuna itseltäni. Hän saastuttaa kunniaani ja antaa oikeuteni toiselle. Hän näkee sieluni tuskat ja kurjuuden, ja antaa minun elää niissä!

(Soitantoa kuuluu toisista huoneista).

Tämä soitanto minua kuusi kuukautta sitten lennätti hääjuhlan huimaavassa tanssissa, nyt se löytää minut yksinäni pahojen aatosten synkeässä vallassa. Mutta hän on jäänyt valoisaan juhlasaliin – nojautuen toisen miehen käsivarteen! Oi, kuinka pian syksy tuli! Autiota, autiota on kaikki! Kukkasia näin täällä kerran, vaan en saanut hedelmiä nähdä. (Soitanto vilkastuu). Mutta tuolla sisällä – valoa ja liekkumaa! Odota, odota ... jonakin iltana syöksen sisään minä ja seurassani sata teräkseen puettua miestä; silloin on siellä oleva loiste, niinkuin sinisestä jäädästä, ja punertava väri on vuotava yhteen sen kanssa. Siinä on Lethington. – Onko ajatuksillakin kaikua?

NELJÄS KOHTAUS

DARNLEY ja LETHINGTON.

LETHINGTON. Tulen suuresta salista eräästä kohtauksesta, joka on kaikkia kummastuttanut. Kuningatar...

DARNLEY. ... Kuningatar!

LETHINGTON. ... Tuli sisään, meni suoraan Rizzion luo, kuiskaili hänen kanssansa, nojautui sitten hänen käsivarteensa ja vei hänet sisä-huoneisiin.

DARNLEY. Hyvä Jumala, armahda järkeäni!

LETHINGTON. Seisoin ranskalaisen lähettilään vieressä. Hän sanoi:

Mihinkä huoneeseen nyt mahtanevat mennä?

DARNLEY. Hän valehtelee!

LETHINGTON. Minä vastasin kohta: Niin korkean naisen käytöstä ei sovi epäillä.

DARNLEY. Sopii kyllä, Lethington, Jumala paratkoon!

LETHINGTON. Ranskalainen lähettiläs huomautti: Eilen nähtiin herra David'in ottavan vieraita vastaan sinisessä yötakissa; niiden joukossa, jotka laskettiin sisään, oli myöskin kuningatar.

DARNLEY. Se on helvetin valhe, hän ei koskaan ole käynyt Rizzion luona.

LETHINGTON. Juuri niin minäkin vastasin, teidän puolestanne. Samassa tuli Englannin lähettiläs ja vastusti ankarasti koko juttua; hän oli varmuudella tietävinänsä että päinvastoin Rizzio oli ollut kuningattaren luona – sinisessä yö-takissa.

DARNLEY. Ha, ha, ha!

LETHINGTON. Niin, koko asia on naurettava.

DARNLEY. Ha, ha, ha! Kunniani, elämäni on vaan naurettava; ja samaten unetoin lempeni, äitini sorrettu onni ja isäni ääretöin ylpeys, naurettavat vaan! – Lethington, te olette kirottu konna! Te saatatte minut perikatoon, minä tunnen sen, enkä kuitenkaan voi vastustella. Ainoastaan hänen luonansa voin minä etsiä turvaa teitä vastaan; mutta hän syöksee minut pois luotansa teidän saaliiksenne.

LETHINGTON. Toivon teidän armollenne onnellista parantumista.

(Tahtoo mennä).

DARNLEY. Lethington, älkää mua jättäkö. Lethington! Minä olen kipeä, en ole nukkunut moneen yöhön ja välistä minua peloittaa olla yksinäni, sillä pelkään kadottavani järkeni. Oi, Lethington, olenhan melkein lapsi vielä, yhdeksäntoista vuotias, en ole kylliksi voimakas kantamaan näin kovaa kohtaloa. Paitsi sitä lemmin häntä liian paljo. Oi, jos hän vaan sanoisi minulle ainoan ystävällisen sanan, vaikkapa sen, että hän on syllinen; jos hän vaan pyytäisi minulta anteeksi, minä antaisin hänelle anteeksi, Lethington!

LETHINGTON. Sitä estäköön Jumala ja teidän kunnianne!

DARNLEY. To olette oikeassa; mutta minulla ei ole muuta Jumalaa eikä muuta kunniaa, kuin hänen lempensä. Jos hän kyynelsilmin palajaisi luokseni, nostaisin hänet syliini, kantaisin hänet Europan ylpeimmän hovin eteen ja tunnustaisin autuaallisna sen häpeän, että olen maailman onnellisin mies!

Oi, se olen ollut, Lethington! Aviomme kahtena ensimmäisenä kuukautena, silloin tahtoi hän ainoastaan olla missä minä olin. Tämä nainen, Europan ihanin, nerokkain, suloisin, hän oli mun; rohkein unelma, mitä nuorukainen ikinä on uneksintu, se oli jokapäiväinen elämäni, ja minä olin vaan kahdeksantoista vuotias!

Mutta se onni päättyi niin pian...

(Hän itkee).

LETHINGTON. Mies kostaa semmoista, eikä itke.

DARNLEY. Se on lapsellista, – sen kyllä tiedän; mutta nyt on yön tyhjiys valloittanut päiväni ja päivän levottomuus astunut alas yöhön. Jos en välistä saisi itkeä, niin pääni räjähtäisi rikki synkkien aatosten kuohunnasta.

LETHINGTON. On siis paras jättää koko tuuma siksensä.

DARNLEY. Mikä tuuma, Lethington?

LETHINGTON. Ehk' ette soisi sitäkään, että joku meistä vaatii tuota hävytöntä kahdenmiekkasille.

DARNLEY. Vai kahdenmiekkasilleko? Antaa David Rizziolle yhtä pitkää teräskappaletta käteen, yhtä paljon ilmaa, yhtä paljon maata! Ei, selkään on hän pistettävä kaksikymmentä kertaa, ja vielä muutamia lisäksi kun hän on kuollut. Vetäkää sitten vaatteet hänen päältänsä ja pankaa hänet riippumaan koko maailman häpeäksi ja pilkaksi. Joka salaa on onneni murhannut, se kuoloon niinkuin myrkyllinen itikka ainakin. Lethington, ei maailmassa ole hirveämpää rikosta, kuin houkutellessa vaimomme puolellensa ja sitten vietellä häntä.

LETHINGTON. Ettekö koskaan ole sitä tehneet, Henrik Darnley.

DARNLEY. En ole ennen tietänyt mitä se on.

LETHINGTON. Mutta – oletteko nyt niin varma asiasta? Näyttää kyllä aivan pahalta, vaan kenties ainoastaan näyttää siltä. Jos hän nyt vakuuttaisi olevansa viatoin?

DARNLEY. Hän hymyilee kun minä siitä puhun, niin, hän melkein vakuuttaa minulle vastakohtaa.

LETHINGTON. Hän pilkkaa teitä.

DARNLEY. Niin, niin, hän meni suoraan Rizzion luo.

LETHINGTON. Ehkä sentähden että hän tunsu itseänsä voimakkaaksi viattomuudessaan?

DARNLEY. Mutta miksi hän ei minulle vakuuta että hän on viatoin? Hän näkee kuitenkin tuskani?

LETHINGTON. Hän ei teitä lemmi.

DARNLEY. Ei!

LETHINGTON. Eikä pelkää.

DARNLEY. Siinä juuri onnettomuus!

LETHINGTON. Hänen ylpeä luontonsa lempii ainoastaan sitä, jota hän pelkää.

DARNLEY. Niin on; juuri niin!

LETHINGTON. Jos siis teidän armonne saattaisitte hänen pelkäämään...

DARNLEY. Sitäpä juuri tahdon, Lethington!

LETHINGTON. Mutta siihen tarvitaan rohkeutta.

DARNLEY. Tahdon koettaa, sillä koko tulevaisuuteni riippuu siitä.

LETHINGTON. Entäs jos hän pyhästi vannoi että syytöksenne on väärä...

DARNLEY. Mutta jos se olisi väärä, Lethington?

LETHINGTON. Niin se voisi tulla todeksi! Sillä hän ei lemmi eikä pelkää.

DARNLEY. Sinä olet oikeassa, olet oikeassa!

LETHINGTON. Näettekö kuinka olette huikentelevainen.

DARNLEY. En ole! – Mutta Lethington ... jos hän vaaran hetkenä kääntyy minun puoleeni, niinkuin luonnollisen suojelijansa puoleen?

LETHINGTON. Niin kysykää häneltä, miks'ei hän tullut ennen.

DARNLEY. Olet oikeassa ... nyt hän minua pakenee ja pilkkaa.

LETHINGTON. Jos te rangaistuksen hetkenä peräytte, niin hän teitä myöskin ylenkatsoo, ja sitten ei hänellä enää rajoja ole.

DARNLEY. Se on totta.

LETHINGTON. Syyllinen tai ei – hänen täytyy tulla kukistetuksi.

DARNLEY. Taikka minun elämäni on täynnä helvetin tuskia, verinen kulku hänen oikkujensa mukaan, salaisesti syövyttävä tauti, jota jokainen hänen silmäyksensä voi kiihdyttää.

LETHINGTON. Nyt luulen että kypsytte toimintaan.

DARNLEY. Ole huoleti, Lethington; poljettu lempi ja luulevaisuus antavat voimaa. Muutaman päivän perästä olen valmis vaikka mihin.

LETHINGTON. Vaan jos hän juuri näinä päivinä kääntyy puolehenne ystävällisyydellä?

DARNLEY. Ah, Lethington, sitä hän ei tee!

LETHINGTON. Ei, minä pelkään sitä. – Sillä, tietäkää, teidän armonne, että juuri viime aikoina on Rizzion ja kuningattaren väli käynyt hellemmäksi kuin koskaan ennen.

DARNLEY. Mistä tiedät sen?

LETHINGTON. Lahjoja on oikein sadellut Rizziolle; olen kuullut että hän ainoastaan vaatteissa omistaa monta tuhatta puntaa.

DARNLEY. Hävytöintä! hävytöintä!

LETHINGTON. Hänen kokoelmaansa juveleista ja kalliista kivistä on kuningatar lahjoittanut omiakin kalleuksiaan.

DARNLEY. Voiko enää epäillä! Oi, Lethington, olen kutsunut Murray'n kotia, kutsunut kotia koko hänen karkoitettun puolueensa, – olen yhtynyt vihollisiini, niin itse saatanan kanssa – päästäkseni tästä häpeästä ja tuskasta.

LETHINGTON. Murray on paluu-matkalla ... pian on tehtävä mitä tehtävä on.

DARNLEY. Tule luokseni huomenna, sopikaamme tarkemmin asiasta, pane kaikki toimeen, mutta joutukaa, joutukaa; sillä jos ei jyrkkä teko pian iske suonta minussa, niin löydätte minut tukehtuneena jonakin aamuna!

LETHINGTON. Älkää puhuko niin kovasti, teidän armonne, joku tulee.

DARNLEY. Minun täytyy mennä ulos, tarvitsen ilmaa ja tilaa. Lethington, pari minun palvelijoita, käske heitä seuraamaan minua, minä heittäyn hevosen selkään ja lähden ulos metsään.

LETHINGTON. Mutta sydän-yöllä!

DARNLEY. Yö ja minä – me sovimme yhteen!

(Hän menee, Lethington seuraa häntä ja tapaa ovesta erästä palvelijaa).

LETHINGTON (palvelijalle). Hae kuninkaan palvelijoita, hän tahtoo ratsastaa ulos. Joudu!
(Palvelija menee).

VIIDES KOHTAUS

LETHINGTON, sitten MORTON.

LETHINGTON. Darnley parka! (huomaa Morton'in ovelta). Täällä ei ole ketään.

MORTON (jää paikoilleen). Mutta tänne voi tulla.

LETHINGTON. Mylord, oletteko nähneet kuningattaren uuden muotokuvan? (Käy seisomaan sen eteen. Morton tulee sinne myös). Se on erinomaisen hyvin osattu.

MORTON. Katsanto on liian ylpeä.

LETHINGTON. Luulen että sitä voi parantaa.

MORTON. Oletteko varma siitä?

LETHINGTON. Olen. Se on muutettava.

MORTON. Asianomaiset suostuvat siis siihen?

LETHINGTON. Täydellisesti.

MORTON. Ja milloin?

LETHINGTON (tuttavasti). Pian, pian! – Ei auta viivytellä. Espanjalaiset apu-varat ovat tulleet, maan-pakolaisten tilukset joutuvat myöskin hänen omakseen. Kahdeksan päivän kuluessa julistaa hän sotaa Englantia ja protestanttia vastaan ... liittolaisena on hänellä koko Europa!

MORTON (hiljaa). Siis huomenna?

LETHINGTON (samoin). Huomenna, Knox'in talossa, kello neljä iltapuolella.

MORTON (samoin). Mutta he ovat jäljillä. Kuningas ei ole voinut asiaa salata, lordi Stuart on kuullut hänen uhkaavan.

LETHINGTON. Heitä täytyy siis saattaa harhateille.

MORTON. Te tahdotte Murray'n sormusta, heittääkseen sitä italialaisen kurkkuun?

LETHINGTON. Tahdon. – Ei muuta täällä.

MORTON (ääneen). Todellakin oivallinen kuva; kun vaan tuo käskevä katsanto hiukan lievennetään.

LETHINGTON (samoin). Ja tuo italialainen kaulus poistetaan. (Morton menee peräovesta ulos täll'aikaa). Tuolla tulee Rizzio – ahaa! puhuen Stuart'in kanssa!

(Vetäytyy syrjäpuoleen ja menee ulos).

KUODES KOHTAUS

RIZZIO ja STUART.

RIZZIO. Luulenpa kuitenkin, että mylord näkee aaveita selvällä päivällä. Maanpakolainen Murray on Englannissa ja kurjuudessa, hänen puolueensa vielä suuremmassa kurjuudessa, Elisabeth ei tahdo heitä auttaa. Elisabeth auttaa ainoastaan niitä, joiden käy hyvin' Mistä siis saisivat varoja nostattamaan kapinaa Skotlannissa.

STUART. Ei kapinata, monsieur; en ole puhunut kapinasta. Ei, se on pahempaa!

RIZZIO. Mikä on kapinata pahempi?

STUART. Salamurha.

RIZZIO. Salamurha! (tekee ristinmerkin). Pyhä neitsyt on suojeleva hyvää asiata ja sen uskollista palvelijaa.

STUART. Pyhä neitsyt on oikullinen niinkuin muutkin naiset, ja minun neuvoni on, monsieur, että vahvistatte linnan vartijajoukkoa.

RIZZIO. Kiitän, mylord, teidän teräväjärkisistä neuvoistanne.

STUART. Madame, ma soeur, tietää paraiten itse että jo kolmesti hänen kallis-arvoinen personansa on ollut vaarassa tässä raa'assa maassa. Tällä kertaa ehkä muutkin, kuin hän, ovat vaarassa.

RIZZIO. Ketä mylord tarkoittaa?

STUART. Monsieur tietää että tämän maan aatelisto ei häntä rakasta.

RIZZIO. Suojelus-pyhäni, Sankt Antonius Paduasta, on minua varjeleva pahoista ihmisistä. Kuningatar, mun korkea hallitsijani, on armossa pitävä huolta turvallisuudestani.

STUART. Parasta on, että te puhuttelette kaartinkapteeni Erskinea; se on oikea mies varjelemaan teitä, monsieur.

RIZZIO. Kiitän, mylord; minä puhuttelen häntä.

STUART. Monsieur, minä olen sanonut teille tämän, ei teidän tähtenne, vaan sentähden, että madame, ma soeur, teitä suosii. Monsieur, minun pitää aloittaa pöytätanssia.

RIZZIO. Mylord!

SEITSEMÄS KOHTAUS

RIZZIO, sitten LETHINGTON.

RIZZIO. Salamurha!

(Hänen kääntyessään, seisoo Lethington ihan hänen takanansa; hän säikähtyy).

LETHINGTON. Pelkäätekö että ai'on teitä salaa murhata?

RIZZIO. Kuka on sanonut? —

LETHINGTON. Tahtoisin puhua kanssanne. Kreivi Morton on minut lähettänyt. Tiedätte ett'ei hän mielellään itse puhu teidän kanssa.

RIZZIO. Kun hän on saanut niin kohteliaan sanansaattajan, niin hänen varmaankaan ei sitä tarvitse.

LETHINGTON. Itse hän on vielä korkeamman miehen lähettiläs.

RIZZIO. Kenenkä?

LETHINGTON. Murray'n.

RIZZIO. Vai tuon karkoitettun kapinan-nostattajan! Vai heillä on yhteisiä asioita?

LETHINGTON. Siihen vastatkoon Morton itse.

RIZZIO. Minua ei ollenkaan huvita Murray'n asiat, eikä ne henkilöt, jotka niitä asioita ajavat.

LETHINGTON. Mutta mahdollista kuitenkin on että nuo asiat teitä vielä voivat vähän huvittaa.

RIZZIO. Sitä suuresti epäilen.

(Käy istumaan).

LETHINGTON (syrjään). Hän käy istumaan minun läsnä ollessani!

RIZZIO. Käykää istumaan, herra valtiosihteeri!

LETHINGTON. Olen teille suuresti kiitollinen, herra yksityissihteeri; (käy istumaan, selkä puoleksi Rizziota vastaan, ja laskee molemmat jalkansa eräälle tuolille). Eikö teillä ole minkäänlaisia himoja, David Rizzio?

RIZZIO. Himot ovat vaaralliset valtiomiehelle.

LETHINGTON. Se muistutus on niin todenperäinen, että juuri äsken olen ollut tilaisuudessa sitä tehdä. Mutta kuitenkin...

(Rupee leikkimään kreivi Murray'n sormuksella).

RIZZIO. Mutta kuitenkin jarli arvelee, ett'ei kukaan ole himojansa vailla?

LETHINGTON (lausuu painolla). Niin.

RIZZIO. Siinä tapauksessa täytyy vaan asettaa niin että ne sopivat yhteen työmme kanssa...

LETHINGTON. — ett'ei välikäteen jouduta; aivan niin; —

RIZZIO. Ja jos koettaisin sanoa miksi minun on hyvin käynyt tähän asti, niin syy on etsittävä juuri siinä.

LETHINGTON. No niin, ei ole mahdotointa!

RIZZIO. Skotlantilaisilla on tavallisesti jonkunmoinen perintö, unelma, kosto tai kunnianhimo, jonka tähden joutuvat pulaan.

LETHINGTON. Varsinkin tämmöisenä muutosten aikana, kun vanhaa ja uutta mielessä taistelee, — se on totta.

RIZZIO. Minä tulin tänne muukalaisena, minulla on yksi ainoa päämäärä, ja se on olla uskollinen ja hyödyllinen kuningattarelle.

LETHINGTON. Sentähden hän pitää enemmän teistä kuin meistä, se on luonnollista.

RIZZIO. Jos ei juuri luonnollista, niin viisasta kenties.

LETHINGTON. Kenties.

RIZZIO. Seuraukset eivät muuta todista.

LETHINGTON. Nyt katolilaisten asia menestyy, se on totta.

RIZZIO. Mutta mikä mainio sormus tuo on, jota jarli tuossa pitelee?

LETHINGTON. Kallis, eikö totta?

RIZZIO (nousee). Harvoin olen senkaltaista loistoa nähnyt! Kuinka? – se on suuremmasta arvosta kuin kalliin kruunutimantti!

LETHINGTON. Oletteko joskus seisoneet juvelipuodissa?

RIZZIO. Kun ostan kalliita kiviä, niin tuotan ne luokseni.

LETHINGTON. Minua ilahuttaa että kuitenkin voitte sitä arvostella.

RIZZIO. Rakastan kauniita kiviä ja minulla on kokoelma niitä itselläni.

LETHINGTON. Jos kokoelette kalliita kiviä, niin varmaankin tunnette tätä; sillä tuntijalla on tarkka silmä.

RIZZIO (tarkastaa sitä). Jarli Murray'n! Oletteko sen ostaneet?

LETHINGTON. En, hän tahtoo lahjoittaa sen pois.

RIZZIO. Tätä suurta omaisuutta ... ja kenelle?

LETHINGTON. Teille, David Rizzio.

RIZZIO. Minulleko?

LETHINGTON (nousee). Ylpeä kreivi Murray pyytää teitä olemaan hänen äänenkannattajansa sisarensa kuningattaren luona; voitteko pyytääkään selvempää todistusta muuttuneesta asemasta ja teidän täydellisestä voitostanne! Protestanttinen puolue, joka oli hallitsevana puolueena muutamia vuosia sitten, on nyt syrjäpuoleen sysätty siihen määrään, että sen ensimmäinen mies saa kerjätä armoa paavin salaiselta lähettiläältä tässä hovissa.

RIZZIO. Se teitä surettaa, jarli Lethington?

LETHINGTON. En olisi se suora mies, mikä olen, jos koettaisin salata että se minua surettaa. – Tässä on sormus!

RIZZIO. Jarl Murray'n onnettomuus koskee minuun kipeästi, mutta auttaa häntä takaisin tänne, sitä en voi.

LETHINGTON. Ette tahdo?

RIZZIO. Minä ymmärrän että tavallisella sukkeluudellanne olette havainneet himoni; mutta tällä kertaa se valitettavasti ei sovi yhteen kuningattaren aikeiden kanssa. Au revoir!

(Aikoo mennä).

LETHINGTON (avaa kamiinin suupellin, aikoo heittää sormuksen sinne).

RIZZIO. Madonnan nimessä, mitä teette?

LETHINGTON. Ei siitä enää ole mihinkään.

RIZZIO. Onhan se suuri kalleus, sillä on suurempi arvo, kuin koko omaisuudellani!

LETHINGTON. Tahdotteko pelastaa sen?

RIZZIO. Tietysti!

LETHINGTON. Ottakaa se siis!

RIZZIO. En. – Mutta antakaa se hänen sisarellensa kuningattarelle; antakaa hänen säilyttää sitä jarlia varten!

LETHINGTON. Jarlia varten – joutavia!

(Aikoo heittää sitä kamiiniin).

RIZZIO. Ette tänne sen arvoa, ette tiedä mitä heitätte pois.

LETHINGTON. No, säilyttäkää sitä sitten itse!

RIZZIO. Säilyttää sitä? Oi – sen teen kernaasti – vaan en siten, että sen kautta katsoisin itseäni sidotuksi millään lailla.

LETHINGTON. Mutta se on kuitenkin oleva jokapäiväinen muistutus siitä kuinka onnetoin kuningattaren veli on.

(Antaa sormuksen).

RIZZIO. Ja se on myös oleva jokapäiväinen muistutus ylpeästä hetkestä elämässäni!

LETHINGTON. Siihen teillä tietysti on syytä. Mutta minä rohkenen toivoa että tämä jarli Murray'n nöyryminen ei ole ollut aivan turha.

RIZZIO. Itse ymmärtänette ett'en tämän tapauksen jälkeen enää voi katsoa kreivi Murray'n puoluetta vaaralliseksi. Enempää en voi sanoa.

KAHDEKSAS KOHTAUS

Entiset, Lordi STUART. Sitten KUNINGATAR.

STUART. Monsieur! Madame, ma soeur, käskee teidät luoksensa.

LETHINGTON. Herra sihteeri!

RIZZIO. Mylord!

LETHINGTON (menee).

RIZZIO. Missä on kuningatar?

STUART. Minä olen saattava teitä kuningattaren luo.

RIZZIO. Mitä siihen neuvon tulee, jonka Mylord niin armollisesti minulle antoi, voin vakuuttaa että se oli aivan tarpeeton.

STUART. Se ilahuttaisi minua teidän tähtenne, monsieur!

RIZZIO. Ei murha-aseilla, vaan lahjoilla ja rukouksilla lähestyvät ne meitä. Ja se alentavainen tapa, jolla muutamat aatelismiehet tässä hovissa minua kohtelevat, ei minusta koskaan ole ollut niin naurettava, kuin juuri nyt. Au revoir!.. Vaan tässä on kuningatar itse! —

STUART. Hänen kärsimättömyytensä rikkoo etiketin kaikki...

KUNINGATAR. Jätä meidät yksin, Stuart. Katso ett'ei kukaan meitä häiritse.

STUART. Mutta tanssi...

KUNINGATAR. Ensin työ, sitten tanssi! Sulje ovet!

STUART. Mitä on ajatteleminen!

(Menee).

YHDEKSÄS KOHTAUS

Edelliset (paitsi STUART).

KUNINGATAR. Mitä tämä tietää, Rizzio, kolmesti on jo minulle puhuttu jostakin hyökkäyksestä.

RIZZIO. Myöskin teidän armollenne?

KUNINGATAR. Siis sinulle myös?

RIZZIO. Niin, juuri nyt!

KUNINGATAR. Kummallista! Vähän aikaa sitten kuningaskin minua uhkasi.

RIZZIO. Teidän armonne luulee että hän on liitossa...

KUNINGATAR. Missä liitossa?..

RIZZIO. Liitossa niiden kanssa, jotka tuumivat hyökkäystä...

KUNINGATAR. Kuka sen tekisi?

RIZZIO. En voi sitä ymmärtää ... (vaiti-olo). Kenties maanpakolaiset?

KUNINGATAR. Veljenikö, kreivi Murray?.. Darnley yhtyisi minun vihollisiin ... omiin vihollisiinsa? – Mitä sitten on tapahtunut?

RIZZIO. Sen mahtaa teidän armonne paraiten tietää...

KUNINGATAR. Hän vaati äsken minulta – (seisahtuu, katselee Rizziota, nauraa). Darnley on narri. Koko juttu on joutavaa!

RIZZIO. Teidän armonne on aina niin huolotoin...

KUNINGATAR. Mitä todistuksia sinulla on?

RIZZIO. Tunteeko teidän armonne tämän sormuksen?

KUNINGATAR. Veljeni sormus! —

RIZZIO. Sen loisteen valossa aikoo kreivi Murray löytää tien takaisin teidän armonne etuhuoneeseen...

KUNINGATAR. Ja se tapahtuisi sinun avulla...?

RIZZIO. Koetettiin... Mutta tässä on sormus!

(Tahtoo antaa sen, kuningatar sen näkee, mutta ei ota sitä vastaan).

KUNINGATAR. Sinua pidetään hyvin voimakkaana, Rizzio.

RIZZIO. Ainoastaan sentähden että tulisin epäluulon alaiseksi teidän armonne silmissä. – Tässä on sormus!

KUNINGATAR (niinkuin ennen). Miksi olet sinä minulle uskollisempi kuin muut, Rizzio?

RIZZIO. Parempi olisi tutkia, miksi meitä pyydetään tehdä huolettomiksi samalla kuin päällekkarkauksesta jutellaan...

KUNINGATAR. Moni on palvelut minua uskollisesti ennen sinua; mutta kaikilla on ollut omat tarkoituksensa, – tarkoituksia, jotka minä olen huomannut...

RIZZIO. Teidän armonne, teitä väijytään; minä olin olevinani huolotoin, mutta en ollut! —

KUNINGATAR. Sinä luotat suuresti meidän suosioomme, David Rizzio, kun et katso tarpeelliseksi meille vastatakaan!

RIZZIO. En vastaa sentähden että tässä vaan näen kujeita; minua pyydetään sortaa teidän armonne luona, vieläpä sangen tärkeällä hetkellä.

KUNINGATAR. Minua rupee väsyttämään koko tuo tärkeä arvo, jota sinuun pannaan, – ja jota itsekin luulet sinulla olevan.

RIZZIO. Teidän armonne tekee minulle vääryyttä ... mutta minä koetan sitä kärsiä, ... niin kuin joka päivä saan loukkauksia kärsiä teidän armonne tähden.

KUNINGATAR. Mutta miksi kaikkea tuota kärsit? – Sinä olet niin eriskummallinen, tuntuu aina kuin kätkisit jotain salaisuutta.

RIZZIO. Jos minussa on jotain outoa teidän armonne mielestä, niin työni ja toimeni teidän armonne hyväksi todistavat puolestani, ja se valtioviisuus, joka tähän saakka on tuottanut niin runsaita hedelmiä katolilaisten asian hyväksi, selvästi todistakoot uskollisuuteni teitä kohtaan.

KUNINGATAR. Se on totta... Mutta miksi pitää minun aina kuulla siitä, miksi pitää minun olla sinulle velassa siitä? Miksi et esimerkiksi tahdo tulla aatelismieheksi?

RIZZIO. Sentähden että se vahingoittaisi minua.

KUNINGATAR. Mutta korkea arvonimi?

RIZZIO. En huoli semmoisesta ulkonaisesta arvosta.

KUNINGATAR. Vaan rahoista, kalliista kivistä...

RIZZIO. Niin, semmoiset ovat varmaa tavaraa.

KUNINGATAR. Ja kalliit vaatteet...

RIZZIO. Luonto ei ole minua suosinut, siitä saan kärsiä. Mutta, teidän armonne, älkää antako paholaisen kylvön kohta itää sielussanne. Älkäämme tämmöisten pienten asiain tähden jättäkö huomaamatta sitä vaaraa, jonka musta ensi-enne kaukana näkyy. Lethington'illa on aikeensa, hänellä ja Murray'lla ja Morton'illa; minä olin olevinani huoletoin, enkä ollut mistään tietävinäni; mutta tuskissani olin! Heillä on varmaan monta liittolaista; asia on niin edistynyt, että niin itsekäs henkilökkin, kuin lordi Stuart, on päässyt sen jäljille. Vartijain täytyy todellakin lähteä ulos öisin, sillä suurissa metsissä on nähty nuotio-tulia.

KUNINGATAR. Kolme kertaa on jo hyökätty minun päälleni ja minä olen onnellisesti pelastunut! En huoli siitä!

RIZZIO. Teidän armollanne on niin paljon rohkeutta...

KUNINGATAR. Ja sinulla niin vähän...

RIZZIO. Minä tarkoitan teidän armonne parasta!

KUNINGATAR. Mutta miksi sen teet? Minkä vuoksi kärsit oikkujani ja muiden panettelemista?

RIZZIO (suuttuneena). Kun lapsi on kyllästynyt viuluun, jota on soittanut, tahtoo se lyödä sitä rikki, nähdäksensä miltä se sisäpuolelta näyttää!..

KUNINGATAR. Siis kun olen nähnyt miltä näytät sisäpuolelta?..

RIZZIO. Teidän armonne, sallitteko minun nyt mennä?

KUNINGATAR. Enkö enää voi saada tätä viulua eheäksi, kun kerran olen katsonut sen sisään?

RIZZIO. Ette voi.

KUNINGATAR. Toiveesi päämäärä on siis mahdollin saavuttaa!

RIZZIO. Teidän armonne ei varmaankaan minua enää tarvitse...

(Aikoo mennä).

KUNINGATAR. Rizzio!

RIZZIO. Teidän armonne...

KUNINGATAR. Me kaksi emme enää voi yhdessä työtä tehdä; en voi luottamuksella vale-naamalle puhua.

RIZZIO. Teidän sydämmessänne on jotain julmaa, sen olen monasti huomannut!

KUNINGATAR. Pelkäätkö ketään, koska et tahdo minulle puhua?

RIZZIO. Minä pyydän, antakaa minun nyt mennä!

KUNINGATAR. Pelkäätkö kuningasta, vihollistasi?

RIZZIO. En! —

KUNINGATAR. Aatelistoako! – (kun Rizzio on vaiti) haluatko jotain harvinaista arvoon-koroitusta ... hyvä, se on sinulle suotu – huolimatta aatelistosta!

RIZZIO. En pelkää aatelistoa!

KUNINGATAR. Ah, minä ymmärrän, koko julkista mielipidettä Europassa.

Vaan tiedäthän sinä, Rizzio, että minua huvittaa kiusata sitä.

RIZZIO. En pelkää maailmassa ketäkään – paitsi —

KUNINGATAR. Paitsi? – sano se suoraan!

RIZZIO. – Teitä itseänne!

KUNINGATAR. Minua! Nyt käsken sua puhumaan!

RIZZIO. Te olette julma ja säälimätön; teitä ilahuttaa nähdä minua mitä ankarimman intohimon vallassa, – sillä semmoinen minulla on, – se on se, joka, niin kauan kuin se palaa, on minua innostuttanut ja on minua innostuttava mitä suurimpiin töihin teidän palveluksessanne, – vaan kun se on sammunut – en ole enää mitään.

KUNINGATAR. Mutta mikä kaunopuheliaisuus, – Rizzio, en tunne sinua samaksi mieheksi!

RIZZIO. Armollisin kuningatar, ette koskaan ole minua tunteneet! Äänettömyyteni on ollut alituinen valhe ja tylyyteni sen sineetti. Mutta nyt, kun olette avanneet huuleni tuon ruhtinallisen totuuden lausumiseen, nyt teidän pitää se tietämän. Ainoastaan se, jolla on suuri päämäärä, voi käydä suoraan sitä kohti, huolimatta kaikista pienistä; ainoastaan se, jota joku ajatus innostuttaa, voi kärsiä; ainoastaan se, joka jotain odottaa, voi kestää oikkuja, pilkkaa, panettelemista, ilkeyttä!

KUNINGATAR. Mutta mitä tämä tietää!

RIZZIO. Se tietää, – vaan ensin kuulkaa: ei kuin Darnley, joka teitä väsyttää ja seuraa, ei kuin nuo, jotka maailmalle tahtovat kerskata yhdestä silmäilyksestä, sanasta tai tanssista, ei kuin nuo, jotka meluavat kahden-miekkasilla teidän tähtenne ... minä en pyydä että minua sanotaan teidän rakastajaksi, mutta että kerran – vaikka pitkän, pitkän odotuksen jälkeen, vaikka vaadittaisiin elämää täynnä alttiiksi-antamusta ja uskollisuutta – että kuitenkin kerran voisni siksi tulla. —

KUNINGATAR. Ha, ha, ha, ha! Ha, ha, ha, ha! Ha, ha, ha ha!

RIZZIO (epätoivoissaan). Naurakaa minulle; mutta muistakaa, mitä tämä äänetön, innokas rakkaus on tehnyt teidän puolestanne näiden työlästen vuosien kuluessa, sill'aikaa kuin te huoletoinna saitte tanssissa kuin vaarassakin pyöriä. – Pilkatkaa minua ja heittäkää minut pois, kuin nuo muutkin, – sitähan te tahdotte!

(Menee).

KYMMENES KOHTAUS

KUNINGATAR (käyden yht'äkkiä totiseksi). Enkö arvannut sitä: hänkin odotti heikkouden hetkeä! hänkin salainen viholliseni! Eikö ole yhtään elävää olentoa, jolle voin itseni uskoa? Eikö Jumalan avarassa maailmassa ole ketään, johon uskallan luottaa? Jokainen, joka minua lähestyy, tahtoo vaan minua surmata – surmata maatani, tai uskontoani, tai ijankaikkista sieluani! Tämä tukehduttava tuska, joka mua ahdistaa, ennustaako se onnettomuutta? – Niin, onnettomuutta! Jotka tulevat minua palvelemaan, ne tahtovat rosvota minua, jotka minua rakastavat, ne ovat minulle vaarallisemmat, kuin ne, jotka minua vihaavat! Suotiinhan minulle kaikki, mikä maailmassa voi kuolevaista onnelliseksi tehdä; vaan katso, lahjat muutetaan turmelukseksi! – Oi, mikä on syynä siihen? Kai syytä minussakin lienee! Koko olentoni on kuin kappaleiksi katkaistuna, enkä voi noita kappaleita ko'ota. Oi, pyhä, puolestani aina rukoileva neitsyt Maria! Sinä, joka annoit mulle nimesi, sinä, naisen ijankaikkinen esikuva, vuodata valoasi minulle! Ole luonani, ei ainoastaan rukoillessani, vaan silloinkin kun elämän myrskyiset aallot päälleni ryntäävät; sillä täällä ei ole ainoatakaan auttajaa. Mies, jonka valitsin, on milloin lapsi, milloin luulevainen hirmuvaltias; oma veljeni tuli kapinoitsijaksi ja neuvoskuntani vastaan täytyy minun suojella itseäni kuin käärmettä vastaan, jonka kanssa olen suljettu samaan huoneeseen. Oi, minä tarvitsen suojelusta! Minä tunnen sanomatointa kaipausta, mutta en tiedä mihin uskallan kääntyä, (vaiti olo). Myöskin tuo hiljainen, kärsivällinen Rizzio! – Darnley, sinä olet kuitenkin tavallasi uskollisempi kaikkia muita, – ja sinä olet niin nuori! Minä olin liian ankara, minä tahdon kaikki sovittaa, (soittaa; palvelija tulee). Käske tänne lordi Stuart! (palvelija menee). Darnley lempii ja lemmestä voi kaikki tehdä!

YHDESTOISTA KOHTAUS

KUNINGATAR. Lordi STUART.

STUART (itseksseen). Rizzio ei ole täällä? (ääneen). Madame!

KUNINGATAR. Soikoon soitanto ja tanssi alkakoon!

STUART. Heti, heti, – teidän armonne!

KUNINGATAR. Hanki Darnley tänne ja sano hänelle että minä pyydän ensimmäistä tanssia.

STUART. Kuninkaanko kanssa?

KUNINGATAR. Niin.

STUART. Vaan kuningas ei ole näkyvissä!

KUNINGATAR. Oi, etsi häntä huoneistansa; jos hän on sulkeunut niihin, niin kolkuta ja huuda, että häntä kaipauksella odotan.

STUART. Kuningastako?

KUNINGATAR (kiivaasti). Kuningasta! – Mutta joudu!

STUART. Minä riennän, minä riennän! (itseksseen). Pitääkö meidän tässä hovissa vielä ruveta kuningastakin kumartamaan?

KUNINGATAR. Mutta mene nyt jo!

STUART. Minä lennän.

KAHDESTOISTA KOHTAUS

KUNINGATAR (tanssijat myöhemmin). Johon olen asetettu, siinä on minun vaikutusalani, mitä mua kohtaa, täytyy mun kärsiä!

(Soitanto alkaa).

Minä olen nuori, minulla on voimia, suurenmoisia aikeita ja mahtavia alaisia! Elämäni muuttuu toimekkaaksi; kaikki, mitä on pientä, ja joka nyt minua rasittaa, haihtuu silloin itsestänsä.

(Tanssijat tulevat parittain; niiden joukossa Bothwell, Lethington ja Morton).

KOLMASTOISTA KOHTAUS

Entiset. Lordi STUART.

STUART. Se koskee minuun kipeästi, madame, mutta kuningas ei ole huoneissansa.

KUNINGATAR. Etsi häntä kaikkialla. Ota useampia mukaan: hänen täytyy tulla!

STUART. Hänen täytyy tulla!

(Menee).

LETHINGTON. Kuningastako etsitään?

USEAT. Kuningasta.

LETHINGTON. Minä näin kuninkaan ratsastavan ulos.

KUNINGATAR. Ulosko ... keskellä yötä?

LETHINGTON. Minä tein juuri saman muistutuksen; mutta hän vastasi: "me sovimme yhteen."

KUNINGATAR. Darnley parka! Minä olen ollut liian ankara. Oi, nyt hänen olisi pitänyt olla täällä! Nyt olisi hetki ollut!

STUART. Ketä teidän armonne vaali kunnioittaa?

KUNINGATAR. Ei ketäkään! – En tanssi.

STUART. Oi, teidän armonne, älkää saattako meitä epätoivoon! Olisi sama kuin repiä kukkaset maahan ja sammuttaa kynttilät.

ARGYLEN KREIVINNA. Oi, teidän armonne, ette saa saattaa meitä murheellisiksi. Me olemme niin kauan odottaneet!

(Useat naiset rukoilevat).

KUNINGATAR. No, tehdäkseni teille iloa, ystäväni!..

KAIKKI. Kiitoksia, teidän armonne!

(Valmistuvat tanssiin),

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.